

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Poloni, Societatis Jesu,
Praelectionum Theologicarvm Tomus**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Diffic. III. Inferuntur quædam ex dictis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82973)

divisio spectat ad commutativam, attenditque tunc commutativa ad æqualitatem in bonis communibus. Ergo, apparet, has virtutes non esse distinctas specie.

RESPONDETUR. Quod attinet ad primam convenientiam, illa quidem datur, sed cum distinctione: quia commutativa non nisi interdum attendit ad dignitatem, semper distributiva. Quod attinet ad secundam convenientiam, attendit etiam distributiva ad datum & acceptum, sed hoc ipsum ordinat ad æqualitatem in bonis communibus, quod non convenit commutativæ. Quod attinet ad tertiam convenientiam, interdum quidem commutativa attendit etiam ad æqualitatem in bonis communibus materialiter, hoc est, quæ non uni debentur, sed non ad æqualitatem in bonis communibus formaliter: quia bona communia formaliter, sunt bona communia à communitate, vel in humanis à persona communitatis gerente, sunt, inquam, bona contributa uni, sunt idem bona communia; ita, ut ipsa illorum divisione & distributione, non solvatur communitas, sed perficiatur. Jam autem solvitur communitas, facta divisione hæreditatis.

Denique non sunt illa bona communia formaliter: quia posita divisione hæreditatis, non habetur jus jam in bona illa, posita autem distributione, retinet jus ad rem Respublica, dato jure, in re, privato.

Ex eo autem quod justitia non respiciat jus simpliciter, sed tale secundum quid; item quod post distributivam maneat adhuc ad illam rem jus communitatis, si res non sit usu consumptibilis &c. solum probatur, non esse distributivam rigorosè justitiam, cum nec accipiat suum rigorosè, utpotè commune.

DIFFICULTAS III.

Inferitur Quædam ex dictis.

INFERTUR I. Quid sit sentiendum de illa Quæstione, quam movet cit. Valentia. An scil. distributiva attendat ad rectam habitudinem ipsius communitatis erga suas partes? An ad rectam habitudinem seu æqualitatem partium communitatis inter se? hocque posterius asserit Valentia, sed prius illud verum videtur.

RATIO. Quia, concedo quidem ad hanc etiam posteriorem habitudinem æqualitatemque, attendi à distributiva, sed nego attendi primo. Unde comparando utramque illam formalitatem, hæc erit formale distributivæ, ad quam primo attenditur; sicut prius rationale & non risibile restringit animal, ipsaque risibilitas est quid consequens, ex quo deducitur rationale esse formale hominis; ita quia primo attenditur ad rectam habitudinem communitatis erga suas partes, illa potius erit formale.

Quod autem primo ad id attendat distributiva, vel exinde colligitur: quia illa recta habitudo communitatis erga suas partes, non aliud in re est, quam ipsa datio, quæ datio, prior est acceptione, & tamen ipsa recta habitudo partium inter se, est in re, ipsamet acceptio tanti. Unde id etiam voluit S. Thomas, qui per ordinem & conjugationem communitatis ad partes, vestigat & explicat distributivam.

DICES cum Valentia. Actus distributivæ, cum sit actus justitiæ propriè dictæ, debet respicere æqualitatem propriè dictam, quæ non stat in recta habitudine communitatis ad suas partes, neque enim datur æqualitas, propriè dicta, totius ad partem. Stare ergo debebit in recta partium habitudine inter se.

RESPONDETUR. Cum Valentia; nomine propriè dictæ justitiæ intelligat rigorosam; negandum erit, distributivam esse propriè dictam justitiam.

INSTAT ex 5. Eth. c. 5.

RESPONDETUR. Illo loco solum hoc dicere Philosophum, quod attendat distributiva, ad æqualitatem partium. Sed non discurrit de hoc: an primo ad id attendat? in quo tamen est difficultas. Quanquam si attendatur pressè ad verba, videtur Aristoteles nostram sententiam docere: nam loquens de distributionibus, dicit, *unde fit, ut alteri minus exhibeatur*. Ubi meminit exhibitionis; quæ idem est certè, quod datio, adeoque, habet rationem prioris præ acceptione, quæ acceptione, æquantur partes inter se.

INFERTUR 2. ex dictis. In quonam deficiat distributiva à rigore justitiæ: deficit enim in eo, quod est reddere unicuique quod suum est; bona autem, ad quæ distributarius habet jus, sunt bona communia; adeoque non nisi quodammodo sua; deficit rursum in alteritate: quia justitia distributiva in humanis, est in communitate, vel personam gerente communitatis, dum est æquus Partibus; non datur autem alteritas rigorosa inter communitatem & partes; deficit denique saltem in aliquibus actibus: quia quod cum rigore justitiali, adeoque cum pleno dominio possidet, excludit temporaneum dominium alius; jam autem ad dignitates collatas, semper manet jus ad rem, in communitate.

INFERTUR 3. Etiam distributionem onerum æqualium spectare ad distributivam. Est illatum Lugonis. *Pensanda sunt ejus Rationes.*

1. RATIO ex Lugo est. Quia ille actus respicit per se & formaliter æqualitatem proportionum, quod est proprium distributivæ.

RESPONSUM supra, hanc respicientiam, non soli distributivæ convenire. Deinde hic de ipso materiali quæritur, quod sunt onera, an illa sint materia distributivæ? ad eum modum, quo in gloria potest haberi æqualitas arithmetica, & tamen illa, non est materia venditionum.

2. R.A.

2. RATIO vindicativa duos actus principales habet, punire reum, & non punire innocentem. Ergo, & distributiva habebit duos actus principales, distributionem bonorum, & non gravationem oneribus.

RESPONDETUR. Punitioni nocentis, immediate respondet non punitio innocentis: quia punitionem primo intendit vindicativa, quâ talis; distributio autem honorum, & distributio onerum, non sunt, tanquam opposita, in primo intento. Primum enim intentum distributivæ, est distributio, cui contraria non est alia distributio, sed non distributio. Consequenter, cum contrariorum eadem sit disciplina, punitio & non punitio; distributio item & non distributio, ad eundem habitum revocantur, non autem distributio onerum: quia hæc non videtur esse quid contrarium primo intento, nempe distributioni: consequenter majore titulo non punitio innocentis spectabit ad vindicativam.

3. RATIO ejusdem est. Quia virtutes morales in objecto suo attendunt ad medium. Ergo, & distributiva in distribuendis oneribus communibus, intendere debet honestatem, quæ est in medio.

RESPONDETUR. Ipsum subjectum illationis probari debuisse: nempe quod distributio onerum, spectaret ad distributivam, quæ etiam sine distributione onerum, staret in medio, scilicet, non dando plus vel minus, quam mereatur aliquis comparatè ad alios. Hinc

RATIO illati fit. Tum quia. S. Thomas hic q. 61. a. 3. in corpore ait. *Est etiam quedam, inquit, distributio laboriosorum operum.* Ly autem quedam non ideò ponitur, quasi ad aliam virtutem id spectet, sed est particula divisiva, significans, quod, quidem distributivæ actus, sit distributio onerum, quod vel exinde colligitur: quia illic universaliter discurrit de materia hujus virtutis, in divisionibus autem universalibus Ly quidam vel quedam est particula divisiva. Unde etiam ibidè sub Ly quedam ponit S. Thomas *recompensationem collativam bonorum*, quæ indubie spectat ad distributivam. Tum quia; attendendo virtus aliqua ad principale, attendit etiam ad ea, quæ revocantur ad principale; jam autem est quoddam bonum, ratioq; participandi communia non participare plus de oneribus civitatis. Tum quia. Hoc, quod non est gravari plus oneribus communitatis, spectat ad aliquam virtutem: potest enim honesta actione, adeoque virtuosa fieri: Ergo, vel revocari debet ad aliquam virtutem; vel constituere specialem virtutem. Ergo, cum illam non constituat: vel hoc ipso quia revocari potest ad distributivam revocabitur. Quod autem revocari possit ad distributivam. Ratio est, quia distributiva attendit ad habitudinem communitatis erga partes. Ergo, cum hæc habitudo sit etiam circa onera, attendet ad hoc

distributiva. Licet secundum aliquam formalitatem, id revocari possit, etiam ad commutativam, in quantum privatus jus habet, ne gravetur præ aliis.

QUÆSTIO III.

De iustitia vindicativa.

PRÆMITTETUR imprimis doctrina S. Thomæ de vindicatione, & alia huc concernentia; postea accedetur ad ea, quæ scholasticè discuti solent.

DIFFICULTAS I.

Præmittuntur Quedam.

PRÆMITTO I. *Vindictam esse licitam, cujus Rationem dat S. Thomas hic. q. 108. a. 1. Vindicta fit per aliquod penale malum, inflictum peccanti: est ergo in vindicatione considerandus vindicantis animus: si enim intentio feratur principaliter in malum illius, de quo vindictam sumit, & ibi quiescat, est omnino illicitum, quia delectari malo aliterius spectat ad odium, quod charitati repugnat, quæ omnes homines debemus diligere. Nec aliquis excusatur si malum intendat illius, qui sibi injustè intulit malum: sicut non excusatur aliquis per hoc, quia odit se odientem &c. Si verò intentio vindicantis feratur principaliter ad aliquod bonum, ad quod pervenitur per penam peccantis, vel saltem ad cohibitionem ejus & quietem aliorum, & ad iustitia conservationem & Dei honorem, potest esse vindicta licita, aliis debitis circumstantiis servatis.*

Circa hanc Rationem S. Thomæ inquiri posset, quare aliquis virtuosè non possit delinquenti optare malum, quia malum est? diciq; posset, quod non pertineat ad odium illicitum, eò quod non omne odium charitati repugnet, repugnantia prohibitionis, licet repugnet repugnantia prædicatorum oppositorum ad invicem. Quod autem non omne odium repugnet charitati seu gratiæ, repugnantia prohibitionis, exinde deduci posset: quia odium boni alicujus hominis repugnat charitati; sed non odium mali; idq; ideò, quia charitas non vult improporari objecto actum, hinc si objectum sit malum, non vult illud amari, sed odio haberi. Retinenda tamen ratio S. Thomæ, quia vindicta est actio honesta, debet ergo honestum formale habere, honestum autem formale non est optare malo malum; quia malum est; cum hoc ipsum formale, sit commune, etiam cæteroqui prohibito odio. Deinde, quia attendendo ad rationem dubitandi, & sifteretur in malo, quâ malum est, ut supponitur, & non sifteretur: quia vellet illud malum non utcunque, sed quia amor malo non debetur, adeoque non sistendo præcisè in ratione mali.

* K 3

PRÆ-